

publikum. Derfor må også det sproglige niveau sikres, f. x. ville det være rart om man kunne undlade at kursivere ordet milieu, eller finde et engelsk ord for dette nødvendige begreb, og det er upraktisk at der citeres på dansk i Mogens Ørsnes' iøvrigt så givende anmeldelse af Klindt-Jensens og Wilsons bog om vikingetidens kunst, som oven i købet også er udsendt på engelsk.

Forventningerne til Mediaeval Scandinavia var store på forhånd. Det første bind, smukt udstyret og opsat, men med mange trykfejl, har ikke skuffet, men skærpet dem.

INGE SKOVGAARD-PETERSEN

P. A. MUNCH: *Norrøne gude- og heltesagn*. Revidert udgave ved ANNE HOLTMARK. Oslo, Universitetsforlaget, 1967. 351 s. 15 no. kr.

Vist var P. A. Munch en stor historiker. Men det er alligevel forbavsende at se et af hans ungdomsarbejder genudsendt som lærebog i 1967. *Nordens gamle Gude- og Helle-Sagn* stammer fra 1840. Den nye udgave er bogens sjette (og ikke den fjerde, som det siges i forordet, eller den femte, som det hævdes på omslaget). P. A. Munch besørgede selv nye udgaver i 1847 og 1854 og ændrede og udbyggede begge gange de kommentarer, som ledsagede hovedtekstens referater af sagn og myter. I A. Kjærs udgave fra 1880 indføjedes et afsnit om stednavnernes vidnesbyrd om den gamle religion, skrevet af O. Rygh, men iøvrigt foretoges kun moderate ændringer. Magnus Olsen gik i 1922 mere radikalt til værks. P. A. Munchs tekst blev omskrevet på nutidnorsk, ofte ret frit, kommentarerne blev forandret en del, og Magnus Olsen erstattede O. Ryghs bidrag med et større tillæg om stednavnene, som han selv skrev. Den foreliggende udgave, ved Anne Holtsmark, følger for hovedtekstens vedkommende nøje Magnus Olsens udgave, men kommentarerne under de enkelte afsnit er omarbejdet fuldstændigt og forsynet med fyldige litteraturhenvisninger.

Trods P. A. Munchs klare og myndige fremstillingsform kan det ikke undgås, at bogen i dag virker noget forældet. I 1840 var studiet af den nordiske religion endnu i sin vorden, og P. A. Munchs indsats var her som på andre områder pionerens. Men mere end hundrede års intense studier af den nordiske mytologi, drevet af videnskabsmænd fra hele verden, har unægteligt ændret et og andet, og i den foreliggende udgave må kommentarerne nødvendigvis i nogen udstrækning fremtræde som korrektioner af hovedteksten. Forældelsen har også ramt Magnus Olsens tillæg fra 1922, og det er ubegribeligt, at man har gengivet dette afsnit helt uden ændringer eller kommentarer.

Når nyudgaven alligevel ikke føles uvedkommende, tilfalder æren alene den lærde kommentator. Professor Anne Holtsmark har tidligere stivet forældede bogværker af med sin pen. I 1957 gjorde hun genudsendelsen af første bind af Fredrik Paasches norske litteraturhistorie berettiget ved en fremragende kommentar. I anmærkningerne til P. A. Munchs tekst demonstrerer hun endnu engang sin imponerende indsigt i den norrøne litteratur og suveræne beherskelse af mytologien, og hun giver læseren et storartet overblik over forskningens nuværende stade. Derfor – og alene derfor – kan nyudgaven anbefales varmt til enhver, som ønsker at sætte sig ind i den gamle nordiske religion og dens overlevering.

OLAF OLSEN